

VLAAMSE OVERHEID

[C – 2017/32218]

15 DECEMBER 2017. — Besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft aanpassingen aan diverse bepalingen over de energieprestatieregelgeving

De Vlaamse Regering,

Gelet op het Energiedecreet van 8 mei 2009, artikel 10.1.5, ingevoegd bij het decreet van 18 november 2011 en gewijzigd bij het decreet van 17 februari 2017, artikel 11.1.1, gewijzigd bij de decreten van 18 november 2011, 14 maart 2014, 25 april 2014 en 17 februari 2017, artikel 11.1.3, vervangen bij het decreet van 18 december 2011, artikel 11.1.5, gewijzigd bij de decreten van 18 november 2011 en 17 februari 2017;

Gelet op het Energiebesluit van 19 november 2010;

Gelet op het advies van de Inspectie van Financiën, gegeven op 3 juli 2017;

Gelet op de mededeling aan de Europese Commissie, met toepassing van artikel 8, lid 1, van Richtlijn 2015/1535/EU van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij, en gelet op het feit dat de standstillperiode op 15 december 2017 is verstreken, waardoor werd voldaan aan de formaliteiten voorgeschreven bij deze richtlijn;

Gelet op de adviezen nr. 59.690/3, nr. 61.581/3 en nr. 62.229/3 van de Raad van State, gegeven op respectievelijk 29 juli 2016, 22 juni 2017 en 30 oktober 2017, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie;

Na beraadslaging,

Besluit :

HOOFDSTUK 1. — *Wijzigingen aan titel VIII van het Energiebesluit van 19 november 2010*

Artikel 1. Aan titel VIII van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt een hoofdstuk VIII toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk VIII. Erkenning als organisator van een kwaliteitskader voor de uitvoering van luchtdichtheidstesten of de opmaak van ventilatieverslagen”

Art. 2. In hetzelfde besluit wordt in hoofdstuk VIII, toegevoegd bij artikel 1, een artikel 8.8.1 tot en met 8.8.2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 8.8.1. § 1. Een organisator van een kwaliteitskader voor de uitvoering van luchtdichtheidstesten, zoals vastgelegd door de minister, of de opmaak van ventilatieverslagen, zoals vastgelegd door de minister, moet minstens aan de in paragraaf 2 vermelde voorwaarden voldoen.

§ 2. De organisator van een kwaliteitskader beschikt over een kwalificatieprocedure voor luchtdichtheidsmeters, respectievelijk ventilatieverslaggevers. Deze bestaat minstens uit een facultatieve opleiding, een verplicht theoretisch examen en een verplicht praktisch examen.

De organisator van een kwaliteitskader garandeert de kwaliteit van de luchtdichtheidsmetingen en ventilatieverslaggeving door het uitvoeren van bureaucontroles en controles ter plaatse in combinatie met een efficiënte handhaving. Het minimum aantal jaarlijkse bureaucontroles en het minimum aantal jaarlijkse controles ter plaatse, voornamelijk op basis van een willekeurige steekproef, bedraagt elk 10%.

De steekproefsgewijze controles worden aangevuld met gerichte controles, zodat 90% van de actieve luchtdichtheidsmeters en ventilatieverslaggevers minstens 1 keer per jaar een bureaucontrole en een controle ter plaatse krijgt.

Minstens de helft van de controles ter plaatse heeft betrekking op de correctheid van de gerapporteerde lekdebieten (bij luchtdichtheid) of mechanische debieten (bij ventilatiesystemen).

De organisator van een kwaliteitskader beschikt over een door de betrokken partijen alsook door de overheid te consulteren databank van de afgeleverde conformiteitsverklaringen waarvan de dataveiligheid is gegarandeerd en het beheer ervan voldoet aan de privacywetgeving. De organisator van een kwaliteitskader heeft een beleid met bijhorende procedures om de vertrouwelijkheid van gevoelige informatie te waarborgen.

De organisator van een kwaliteitskader is onpartijdig. Om als onpartijdig te worden beschouwd, mag de organisator van een kwaliteitskader geen leden of bestuurders hebben die zelf ook luchtdichtheidsmetingen uitvoeren of ventilatieverslagen opmaken in het kader van deze wetgeving.

De organisator van een kwaliteitskader heeft rechtspersoonlijkheid en beschikt over een accreditatie volgens NBN EN ISO 17065 (certificatie van producten of diensten) in bouwgerelateerde domeinen.

Art. 8.8.2. De aanvraag voor erkenning als organisator van een kwaliteitskader, vermeld in artikel 8.8.1, wordt ingediend bij het Vlaams Energieagentschap. Deze aanvraag bevat minstens de volgende gegevens:

1° de gegevens van de aanvrager, namelijk de officiële naam, adres, telefoonnummer;

2° een beschrijving waaruit blijkt dat aan de voorwaarden, vermeld in artikel 8.8.1, § 2, is voldaan.

Het Vlaams Energieagentschap stelt via haar website een aanvraagformulier ter beschikking. De aanvrager is ertoe gehouden alle door het Vlaams Energieagentschap in het kader van haar onderzoek gevraagde aanvullende inlichtingen en documenten binnen de gestelde termijn te verstrekken.

Het Vlaams Energieagentschap onderzoekt de aanvraag en doet bij besluit van het hoofd van het agentschap uitspraak over de aanvraag.”.

HOOFDSTUK 2. — *Wijzigingen van titel IX van het Energiebesluit van 19 november 2010*

Art. 3. In artikel 9.1.11, § 2/1 van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2015 en gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 13 januari 2017, wordt de zinsnede “ $E_{els, fct f}$ ” de E-peil eis voor het functioneel deel f, zoals in onderstaande tabel weergegeven, (-)” vervangen door de zinsnede “ $E_{els, fct f}$ ” de E-peil eis voor het functioneel deel f, zoals in bovenstaande tabel weergegeven, (-)”.

Art. 4. Aan artikel 9.1.12/2 van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 28 september 2012 en gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 29 november 2013, 18 december 2015 en 13 januari 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het eerste lid, 1°, b) wordt de zinsnede “en minstens 0,025 m² per m² bruikbare vloeroppervlakte van de wooneenheid wanneer de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen wordt aangevraagd vanaf 1 januari 2018” toegevoegd;

2° in het eerste lid, 4° wordt punt b) opgeheven;

3° in het eerste lid, 5° worden de woorden “waarvan de warmte minstens voor 45% uit hernieuwbare energiebronnen wordt geproduceerd” opgeheven;

4° er wordt een vierde en vijfde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“In afwijking van het eerste tot en met derde lid, behalen nieuw op te richten woongebouwen, waarvoor de melding gedaan wordt of de stedenbouwkundige vergunning of de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aangevraagd wordt vanaf 1 januari 2018 minimaal 15 kWh/jaar energie per m² bruikbare vloeroppervlakte van de EPW-eenheid uit hernieuwbare energiebronnen door middel van een of meerdere van de systemen, vermeld in het eerste lid of wordt de volledige bruto energiebehoefte voor ruimteverwarming gedekt door middel van een of meerdere van de systemen, vermeld in het eerste lid, 3° en 4° of vermeld in het eerste lid, 5°, waarvan de warmte minstens voor 100% uit hernieuwbare energiebronnen wordt geproduceerd. Systemen, geïnstalleerd in dergelijke gebouwen, moeten niet voldoen aan de voorwaarden vermeld in het eerste lid, 2°, b, 3°, a en 4°, a. Het energieverbruik uit hernieuwbare energiebronnen wordt in dit geval berekend overeenkomstig de bepalingen van bijlage V, die bij dit besluit is gevoegd. Het aandeel van de productie uit hernieuwbare bronnen voor een systeem van externe warmtelevering, $f_{RE,dhv}$ kan in detail bepaald worden volgens door de minister bepaalde regels en is bij ontstentenis gelijk aan 0%.

In afwijking van het vierde lid voldoen de hierna volgende systemen aan de volgende voorwaarden:

1° een thermisch zonne-energiesysteem voldoet enkel aan de voorwaarde, vermeld in het eerste lid, 1°, b);

2° een participant, vermeld in het eerste lid, 6°, behaalt door middel van een of meerdere van de systemen, vermeld in het eerste lid, minimaal 15 kWh/jaar energie per m² bruikbare vloeroppervlakte van de EPW-eenheid uit hernieuwbare energiebronnen.”.

Art. 5. In artikel 9.1.12/3, § 1 van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 28 september 2012 en het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 13 januari 2017 worden tussen het tweede en het derde lid twee leden ingevoegd, die luiden als volgt:

“In afwijking van het tweede lid, behalen nieuw op te richten EPN-eenheden, waarvoor de melding gedaan wordt of de stedenbouwkundige vergunning of de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aangevraagd wordt vanaf 1 januari 2018 minimaal 15 kWh/jaar energie per m² bruikbare vloeroppervlakte van de EPN-eenheid uit hernieuwbare energiebronnen door middel van een of meerdere van de systemen, vermeld in het eerste lid of wordt de volledige bruto energiebehoefte voor ruimteverwarming gedekt door middel van een of meerdere van de systemen, vermeld in 9.1.12/2, eerste lid, 3° en 4° of vermeld in het eerste lid, 5°, waarvan de warmte minstens voor 100% uit hernieuwbare energiebronnen wordt geproduceerd. Systemen, geïnstalleerd in dergelijke gebouwen, moeten niet voldoen aan de voorwaarden vermeld in 9.1.12/2, eerste lid, 2°, b, 3°, a en 4°, a. Wat betreft EPN-eenheden, is artikel 9.1.12/2, vijfde lid, 2° bij participatie echter van overeenkomstige toepassing.

In afwijking van het tweede lid en derde lid gelden voor een nieuw op te richten EPN-eenheid geen eisen op het vlak van het aandeel hernieuwbare energie als ze aan al de volgende voorwaarden voldoet :

1° de EPN-eenheid heeft een beschermd volume dat kleiner is dan 800 m³;

2° de EPN-eenheid maakt deel uit van een industrieel gebouw of een niet voor bewoning bestemd landbouwgebouw;

3° alle EPN-eenheden samen omvatten ten hoogste 40 % van het totale beschermde volume.”.

Art. 6. In artikel 9.1.17, § 5, van hetzelfde besluit ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 13 januari 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

“2° hetzij de volledige bruto energiebehoefte voor ruimteverwarming van de EPB-eenheid gedekt door middel van een of meerdere van de systemen, vermeld in 9.1.12/2, eerste lid, 3° en 4° of vermeld in het eerste lid, 5°, waarvan de warmte minstens voor 100% uit hernieuwbare energiebronnen wordt geproduceerd, hetzij minimaal 15 kWh/jaar energie per m² bruikbare vloeroppervlakte van de EPB-eenheid uit hernieuwbare energiebronnen gehaald wanneer het volledige energieverbruik hoger is, en dit als de melding gedaan wordt of de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aangevraagd wordt vanaf 1 januari 2018.”

2° tussen het tweede en derde lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“In afwijking van het eerste lid, 2° voldoen de hierna volgende systemen aan de volgende voorwaarden:

1° een thermisch zonne-energiesysteem voldoet bij de ingrijpende energetische renovatie van een EPW-eenheid enkel aan de voorwaarde, vermeld in artikel 9.1.12/2, eerste lid, 1°, b);

2° een participant, vermeld in artikel 9.1.12/2, eerste lid, 6°, behaalt door middel van een of meerdere van de systemen, vermeld in het eerste lid, minimaal 15 kWh/jaar energie per m² bruikbare vloeroppervlakte van de EPB-eenheid uit hernieuwbare energiebronnen.”.

Art. 7. Aan artikel 9.1.30, § 4 van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 28 september 2012 en gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 4 april 2014 en 18 december 2015, wordt de volgende zin toegevoegd:

“De minister kan in het kader van de vaststelling van de algemene afwijkingen en vrijstellingen, vermeld in artikel 9.1.29, daarbij ook afwijken van de indieningstermijn van de EPB-aangifte, vermeld in artikel 11.1.8, § 1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.”.

Art. 8. In artikel 9.1.32/1 van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2015, wordt de zin "De minister kan nadere regels bepalen betreffende hoe die controles worden uitgevoerd." Vervangen door de zin "De minister kan tevens bepalen hoe de controles op die eisen worden uitgevoerd alsmede eisen bepalen waaraan de personen of organisaties die de controles uitvoeren moeten voldoen."

Art. 9. Aan artikel 9.1.32/2 van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2015, wordt de zin "De minister kan tevens bepalen hoe de controles op die eisen worden uitgevoerd alsmede eisen bepalen waaraan de personen of organisaties die de controles uitvoeren moeten voldoen." toegevoegd.

HOOFDSTUK 3. — *Wijzigingen aan de bijlagen van het Energiebesluit van 19 november 2010*

Art. 10. Bijlage V bij hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 13 januari 2017 en gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 13 januari 2017, wordt vervangen door bijlage 1, die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 11. Bijlage VI bij hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 13 januari 2017, wordt vervangen door bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 12. Bijlage VIII bij hetzelfde besluit wordt vervangen door bijlage 3, die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 13. In bijlage IX bij hetzelfde besluit, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 13 januari 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1/3 wordt de zin

"In dat geval moet men rekening houden met een debiet van:

1° 0,36 m³.h⁻¹ per cm² spleet voor een drukverschil van 2 Pa;

2° 0,80 m³.h⁻¹ per cm² spleet voor een drukverschil van 10 Pa."

vervangen door de zin:

"In dat geval moet men rekening houden met een debiet van 0,36 m³/h per cm² spleet, voor een drukverschil van 2 Pa";

2° in punt 2 wordt punt c) opgeheven.

Art. 14. In bijlage XII bij hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 29 november 2013, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2015 en gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 13 januari 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 5 onder de subtitel "Ketel – gasvormige en vloeibare brandstof" wordt bij de declaratie van $\eta_{30\%}$ de tekst

"Als het rendement niet gekend is, dan mag het rendement worden berekend als volgt:

Standaardketels (constante temperatuur):

$$\eta_{30\%} \text{ (in \%)} = 80 + 3 \log P_n$$

Lage-temperatuursketels (met inbegrip van condenserende gasolieketels):

$$\eta_{30\%} \text{ (in \%)} = 87,5 + 1,5 \log P_n$$

Condenserende ketels:

$$\eta_{30\%} \text{ (in \%)} = 97 + \log P_n$$

Waarbij P_n het nominaal nuttig vermogen is van de ketel.

Als noch het deellastrendement bij een belasting van 30%, noch het nominaal nuttig vermogen gekend zijn, dan wordt gebruik gemaakt van de waarde bij ontstentenis zoals gedefinieerd in tabel [11] in § 10.2.3.2 van bijlage V bij het Energiebesluit van 19 november 2010."

vervangen door de volgende tekst:

"Als het rendement niet bekend is, dan mag het rendement worden berekend als volgt:

Standaardketels (constante temperatuur):

$$\eta_{30\%} \text{ (in \%)} = 80 + 3 \log P_n$$

Lage-temperatuursketels (met inbegrip van condenserende gasolieketels):

$$\eta_{30\%} \text{ (in \%)} = 87,5 + 1,5 \log P_n$$

Gasgestookte condenserende ketels:

$$\eta_{30\%} \text{ (in \%)} = 97 + \log P_n$$

Waarbij P_n het nominaal nuttig vermogen is van de ketel."

2° in punt 5 onder de subtitel “Elektrische warmtepompen” wordt de tekst

“De minimale seizoensprestatiefactor SPF van de warmtepomp wordt weergegeven in tabel 1.

Soort warmtepomp	Minimale SPF
bodem/water	3,3
water/water	3,9
lucht/water	2,8
lucht/lucht	2,9
dx en/of dc	geen eis

Tabel 1 - Minimaal vereiste Seizoensprestatiefactor.

De seizoensprestatiefactor SPF wordt bepaald volgens de methode beschreven in bijlage V van het Energiebesluit.

De waarde bij ontstentenis voor de SPF voor warmtepompen met lucht als warmtebron én als warmteafvoerend medium bedraagt 1,25. Voor alle andere types warmtepompen is de waarde bij ontstentenis voor de SPF gelijk aan 2.”

vervangen door de volgende tekst:

“Het opwekkingsrendement $\eta_{\text{gen,heat}}$ van de warmtepomp wordt weergegeven in tabel 1.

Soort warmtepomp	Minimale $\eta_{\text{gen,heat}}$
bodem/water	3,3
water/water	3,9
lucht/water	2,8
lucht/lucht	2,9
dx en/of dc	geen eis
riothermie	geen eis
waterlus	geen eis

Tabel 2 - Minimaal vereiste opwekkingsrendement

Het opwekkingsrendement $\eta_{\text{gen,heat}}$ wordt bepaald volgens de methode beschreven in bijlage V bij het Energiebesluit.”.

HOOFDSTUK 4. — Slotbepalingen

Art. 15. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2018, behalve artikel 1 en 2 die in werking treden op 1 mei 2018.

Artikel 9.1.12/2, eerste lid, 4° en 5° van het Energiebesluit van 19 november 2010, zoals gewijzigd bij artikel 4, 2° en 3° van dit besluit, en de bijlagen V, VI, VIII, IX en XII bij het Energiebesluit van 19 november 2010, zoals vervangen of gewijzigd bij de artikelen 10, 11, 12, 13 en 14 van dit besluit, zijn voor het eerst van toepassing op dossiers waarbij de melding of de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen wordt ingediend vanaf 1 januari 2018.

Art. 16. De Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 15 december 2017.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
G. BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie,
B. TOMMELEIN